«ҚАРАСТЫРЫЛДЫ»
2021 жылғы «31» тамыздағы
№1 педагогикалық кеңесте

«БЕКІТЕМІН
Колледж басшысы
_____Т. К. Акатаев
2021 ж. «03» қыркүйек

Павлодар облысы әкімдігі білім беру басқармасының "Қ. Пішенбаев атындағы Екібастұз тау-кен техникалық колледжі " КМҚК

БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ ОҚУ ЖӘНЕ ӨНДІРІСТІК ПРАКТИКАСЫ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ

1. Жалпы ережелер

1.1 «Қ. Пішенбаев атындағы Екібастұз тау-кен техникалық колледжі» КМҚК студенттерінің оқу және өндірістік практикасы туралы Ереже Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319 «Білім туралы» Заңына, Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы Еңбек кодексіне, Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 11 қыркүйектегі № 369 бұйрығымен бекітілген «Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларына», Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 29 қаңтардағы № 107 бұйрығымен бекітілген кәсіптік практиканы ұйымдастыру мен өткізу.

1.2 Қағидалар Теориялық оқыту нәтижелерін бекітуге, практикалық дағдылар мен құзыреттерді меңгеруге, сондай-ақ инновациялық технологияларды игеруге бағытталған оқытудың барлық мерзімі ішінде білім алушылардың кәсіптік практикаларын ұйымдастыру және өткізу бойынша оқу орнының ұйымдастырушылық және оқу-әдістемелік қызметін регламенттейді.

1.3 Кәсіптік практика оқу жұмыс бағдарламаларына және оқу (таныстыру), өндірістік (технологиялық) және диплом алдындағы оқу жұмыс жоспарларына сәйкес айқындалған және оқу процесінің кестесіне сәйкес жүргізіледі.

1.4 Кәсіптік практиканың әрбір түрінің мақсаттары, міндеттері мен бағдарламасы болады, соның негізінде кәсіптік практиканың тиісті базасы айқындалады.

1.5 Оқу орны білім алушылардың кәсіптік практикасы туралы колледжішілік құжаттарды оның әрбір түрі бойынша дербес әзірлейді.

2. Кәсіптік практиканы ұйымдастыру

2.1. Кәсіптік практика білім беру бағдарламасының міндетті компоненті болып табылады.

2.2. Білім алушыларды кәсіптік практиканың барлық түрлеріне жіберу практика өту мерзімін, базасын және жетекшісін көрсете отырып, колледж басшысының бұйрығымен ресімделеді.

2.3. Білім алушыға осы қағидалардың 1-қосымшасына сәйкес нысан бойынша жолдама беріледі.

2.4. Кәсіптік практиканың түрлері, мерзімдері, көлемі мен мазмұны стандарттармен, үлгілік және оқу жұмыс жоспарларымен және бағдарламалармен айқындалады.

2.5. Кәсіптік практика бағдарламасы практика базасы ретінде айқындалған кәсіпорындармен (мекемелермен, ұйымдармен) келісіледі және оқу орнының басшысы бекітеді.

2.6. Кәсіптік практика бағдарламасы өз мазмұны бойынша мамандықтың бейінін, практика түрінің ерекшелігін, кәсіптік стандарттар мен білім беру бағдарламасының талаптарын, ұйым қызметінің, технологиялық процестің және практика объектісінің сипатын көрсетеді. Кәсіптік практика бағдарламасы мезгіл-мезгіл жаңартылып отырады және ғылым мен техниканың заманауи жетістіктерін, практика негізінде қолданылатын инновациялық технологияларды көрсетеді. Кәсіптік практика бағдарламасын жаңарту және қайта бекіту механизмін оқу орны анықтайды.

2.7 Колледж білім алушылары кәсіптік практиканың әрбір түрінің қорытындысы бойынша практика жетекшісі тексеретін есеп ұсынады. Колледжде өндірістік практика есебін қорғау нәтижелері Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2008 жылғы 18 наурыздағы № 125 бұйрығымен бекітілген техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында білім алушылардың үлгеріміне ағымдағы бақылау, аралық және қорытынды аттестаттау жүргізудің үлгілік қағидаларына (бұдан әрі– №125 Бұйрық) сәйкес сараланған бағалары бар сынақтармен бағаланады және қорытынды аттестаттау кезінде ескеріледі.

2.8 Өндірістік практиканың қорытындысы практиканттың жұмысын бақылау негізінде оқу орнынан практика жетекшісі қоятын баға, тиісті ұйымдардың құжаттарымен расталатын нәтиже (жеке тапсырмаларды орындау, ұйым басшысының пікірлері мен алдын ала бағалары) болып табылады. Мамандық бейіні бойынша практиканың жұмыс бағдарламасының талаптарын дәлелсіз себептермен орындамаған немесе теріс баға алған студенттер академиялық берешегі бар ретінде колледжден шығарылады. Дәлелді себеп болған жағдайда студенттер оқудан бос уақытта практикаға екінші рет жіберіледі.

3. Ұйымды база ретінде анықтау тәртібі

3.1 Білім алушылардың кәсіптік практикасын өткізу үшін база ретінде жарғылық қызметі мамандарды даярлау бейініне және кәсіптік практикаға басшылықты жүзеге асыру талаптарына және материалдық-техникалық базаға сәйкес келетін ұйымдар анықтайды.

3.2 Кәсіптік практиканың базасы ретінде анықталған ұйыммен Заңның 5-бабының 24-тармақшасына сәйкес білім алушылардың кәсіптік практикасын өткізуге арналған шарттың үлгілік нысаны негізінде жасалған, кәсіптік практиканың түрін көрсете отырып, кәсіптік практиканы өткізу туралы шарт жасалады.

3.3 Техникалық және кәсіптік оқу орындары білім алушыларының кәсіптік практика базаларымен шарт практика басталғанға дейін бір айдан кешіктірілмей жасалады.

3.4 Шартта кәсіптік практика базасы болып табылатын оқу орнының, кәсіпорынның (мекеменің, ұйымның) және білім алушылардың міндеттері мен жауапкершілігі айқындалады.

3.5 Кәсіптік практиканы өткізу үшін оқу орны практика базасымен келісілген бағдарламаны, күнтізбелік кестелерді, кәсіптік практикадан өтудің оқу-тәрбие процесінің кестесін бекітеді. Кәсіптік практикадан өтуге жіберілген кезде білім алушыға кәсіптік практиканың жұмыс жоспар-кестесі (2-қосымша), кәсіптік практикадан өту туралы күнделік-есеп (3-қосымша) беріледі.

3.6 Кәсіптік практиканың әрбір түрі бойынша білім алушыларға оқу орнының және кәсіпорынның (мекеменің, ұйымның) – практика базасының басшылары тағайындалады. Қажет болған жағдайда кеңес берушілер (консультанттар) тағайындалады.

3.7 Өндірістік оқыту шеберлері және колледждің оқу және өндірістік практика жетекшілері:

-практикалардың барлық түрлері бойынша пәндік-циклдік комиссияның жұмысына қатысады;

- жұмыс бағдарламалары мен жеке тапсырмалардың тақырыптарын әзірлейді және олардың орындалуын тексереді;

- практикаға дайындық жоспарында көзделген іс-шараларды жүзеге асырады;

- студенттермен ұйымдастырушылық-Нұсқаулық жиналыстар өткізеді, оларды практиканың мақсаттары мен міндеттерімен таныстырады;

- қауіпсіздік техникасы бойынша жалпы нұсқама өткізуді ұйымдастырады;

- практиканттардың медициналық тексерістен өтуін ұйымдастырады;

- практиканттарды ұйымда практикаға қабылдауды бақылайды;

- практиканттарды объектілер мен жұмыс орындары бойынша бөлуге қатысады;

- ұйымдағы практика жетекшілерімен байланыс орнатады және олармен бірге жұмыс бағдарламаларын түзетеді;

- ұйымдардағы практиканттардың жұмысын ұйымдастыруды бақылайды;

- практиканың барысын бақылайды, практиканттарға консультациялар жүргізеді;

3.7.1 Практика қорытындысы бойынша оқу және өндірістік практика жетекшілері колледжден білім алушылардың практиканың барлық түрлерінен өту қорытындысы бойынша есептік құжаттаманы тапсырады:

- өндірістік оқыту журналы;

- білім алушылардың практика бойынша есебі;

- практика жетекшісінің есебі (4 қосымша)

- практика бойынша ұйымдастыру іс-шараларының кестесі (5-қосымша)

- практикадан өту кезінде кәсіпорынға инспекция жүргізудің бақылау анықтамасы (6-қосымша).

3.7.2 Өндірістік және кәсіптік практикалардың қорытындылары бойынша колледждің практика жетекшісі өндірістен тәлімгерлер туралы мәліметтерді ұсынады және практикадан өту қорытындылары бойынша білім алушыларға сауалнама жүргізеді.

3.8 Кәсіптік практикаға арналған шығындарды практика базасы болып табылатын оқу орны мен кәсіпорын (мекеме, ұйым) жоспарлайды және кәсіптік практиканы өткізуге арналған шартпен айқындалады.

3.9 Өндірістік қажеттілік кезінде білім алушы - практиканттар белгілі бір лауазымдарға уақытша жұмысқа олардың еңбегіне ақы төлене отырып қабылданады.

3.10 Кәсіптік практиканың базасы болып табылатын ұйым білім алушылардың кәсіптік практикадан өтуі үшін оның бағдарламасына сәйкес орындар береді және білім алушыларға жұмыс орнында қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз етеді.

3.11 Практика базасы–ұйым 2015 жылғы 23 қарашадағы Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес кәсіптік практикадан өту кезеңінде білім алушылармен болған жазатайым оқиғалар үшін толық жауапты болады.

4. Білім алушылардың практика түрлерін ұйымдастыру және өткізу тәртібі

4.1 Оқу практикасының негізгі міндеттері:

1) мамандықпен және оның білім беру бағдарламаларымен танысу;
2) ұйымдық-құқықтық нысанымен, құрылымымен, жүйесімен жалпы танысу болашақ кәсіптің объектілері болып табылатын ұйымдарды басқару;
3) болашақ кәсіби қызметтің түрлерін, функциялары мен міндеттерін зерделеу;
4) іскерлік хат-хабарды зерделеу және іс қағаздарын жүргізу;
5) еңбек ұжымында жұмыс істеу дағдыларын игеру.

4.2 Оқу практикасы барлық мамандықтардағы білім алушылар үшін өткізіледі.

4.3 Нақты пән саласының ерекшелігіне және болашақ маманның кәсіби құзыреттілігіне байланысты оқу практикасының танысу, экскурсиялық, маршруттық және басқа да нысандары пайдаланылады.

4.4 Оқу практикасы техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беретін оқу орындарында болашақ кәсіптік қызмет объектілері болып табылатын ұйымдарға таныстыру экскурсияларымен өткізіледі.

4.5 Оқу практикасының бағдарламасы білім беру бағдарламасының талаптарына және мамандықтың бейініне сәйкес әзірленеді.

4.6 Оқу практикасы мамандыққа байланысты өндірістік оқыту (техникалық бойынша) және оқу процесін жалғастыру (кәсіпорындардағы таныстыру практикасы және басқалар) түрінде жүзеге асырылады.

4.7 Оқу практикасы оқу пәндерін зерделеудің жалғасы болып табылатын жағдайда оны өндірістік оқыту шебері немесе тиісті пәнді жүргізетін оқытушылар жүргізеді. Оқу пәндерінің жалғасы болып табылатын оқу практикалық сабақтарының тізбесін пәндік-циклдық комиссиялар айқындайды және оқу орнының басшысы бекітеді.

4.8 Оқу практикалық сабақтарының әдістемелік және материалдық дайындығын тиісті пәнді жүргізетін өндірістік оқыту шебері немесе арнайы пәндер оқытушылары жүзеге асырады.

4.9 Мамандыққа байланысты оқу практикасы оқу және оқу-өндірістік шеберханаларда, сондай-ақ кәсіпорындарда, ұйымдар мен мекемелерде (дуальды оқыту кезінде) өткізіледі.

«Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарының түрлері қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» ҚР 2013 жылғы 11

қыркүйектегі №369 оқу практикасын өткізу кезінде оқу тобын Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысына сәйкес кіші топтарға бөлу ұсынылады

4.11 Оқу практикасында, оқу орнының оқу-көмекші объектілерінде білім алушылардың жұмыс күнінің ұзақтығы 6 сағатты құрайды, еңбек туралы қолданыстағы заңнамаға сәйкес ұйымдарда (кәсіпорындарда, мекемелерде), қызметкерлердің тиісті санаттары үшін жасына және өндіріс жағдайларына байланысты. Оқу практикасын аяқтағаннан кейін білім алушыларға практика кезеңіндегі оның жұмысын ағымдағы бақылау негізінде баға қойылады.

4.12 Білім алушылардың оқу практикасы бағдарламаларын орындауын есепке алу нысаны Заңның 5-бабының 23) тармақшасына сәйкес бекітілген өндірістік оқытуды есепке алу журналында тіркеледі.

4.13 Технологиялық практиканың негізгі міндеттері (мамандық бейіні бойынша) :

1) ұйымдарда (кәсіпорындарда, мекемелерде) білім алушыларды болашақ кәсіби қызметімен тікелей таныстыру;

2) білім алушылардың мамандық бойынша бастапқы біліктер мен дағдыларды игеруі;

3) ұйымдарда (кәсіпорындарда, мекемелерде)нақты кәсіптік қызметті орындау және зерделеу негізінде арнайы пәндерді оқу кезінде алынған білімді бекіту, тереңдету және жүйелеу;

4) кәсіби ойлауды дамыту, өндірісте кәсіби қызметтің практикалық дағдыларын игеру және дағдыландыру.

4.14 Технологиялық практика (мамандық бейіні бойынша) ұйымдарда (кәсіпорындарда, мекемелерде), сондай-ақ оқу орындарының оқу-өндірістік және оқу шаруашылықтарында жүргізіледі.

4.15 Технологиялық практика аяқталғаннан кейін мамандықтардың бағыты мен күрделілігіне байланысты тиісті кәсіптік біліктілікті растауға және алуға емтихан жұмыстарын орындау түрінде аралық аттестаттау жүргізу көзделеді.

4.16 Мамандықтардың бағыттары бойынша емтихан жұмыстарын орындау үшін құрамына ұйымның (кәсіпорынның, мекеменің) және оқу орындарының өкілдері кіретін біліктілік комиссиялары ұйымдастырылады.

4.17 Аралық аттестаттау қорытындылары бойынша білім алушыларға нақты мамандық бойынша кәсіптік біліктіліктің қол жеткізілген деңгейі (разряды, сыныбы, санаты) беріледі.

4.18 Технологиялық практиканың қорытындылары бойынша осы қағидалар 3-қосымшаға сәйкес нысан бойынша кәсіптік практика бағдарламасының орындалуы туралы жазбаша есепті және кәсіптік практикадан өту туралы күнделік-есепті тапсыру, сондай-ақ практикадан өту орнынан ұсынылатын біліктілік деңгейін көрсете отырып, өндірістік сипаттаманы ұсыну көзделеді.

4.19 Технологиялық практиканы орындау нәтижелерін бағалау практиканың басшысы ұйымнан (кәсіпорыннан, мекемеден) жасаған өндірістік мінездемені ескере отырып, білім алушылармен әңгімелесу негізінде айқындалады.

4.20 Білім алушылардың технологиялық және өндірістік (диплом алдындағы) практика бағдарламаларын орындауын есепке алу осы қағидалардың 3-қосымшасына сәйкес нысан бойынша кәсіптік практика бағдарламасын орындау

туралы жазбаша есепте және білім алушылардың кәсіптік практикадан өткені туралы күнделік-есебінде тіркеледі.

4.21 Өндірістік практика барлық мамандықтардағы білім алушылар үшін өткізіледі, 1-2 курстан бастап мамандар мен жұмысшы кадрларды даярлау бейініне байланысты білім алушыларды бітіргенге дейін ұйымдастырылады.

4.22 Өңірлік ерекшеліктерге сәйкес мамандықтар топтары бойынша білім алушылардың өндірістік практикасы дуальды оқыту жүйесінің қағидаттарын ескереді.

4.23 Өндірістік практика бағдарламасы мамандықтың білім беру бағдарламасының талаптарына сәйкес әзірленеді және білім алушыларда кәсіптік маңызды дағдыларды дамытуға және кәсіптік стандарттардың талаптарына сәйкес арнайы құзыреттерді қалыптастыруға бағытталуы тиіс.

4.24 Диплом алдындағы практиканың негізгі міндеттері:

1) дипломдық жұмыстың(жобаның) тақырыбы бойынша практикалық материалдарды жинау, өңдеу және қорыту;

2) дипломалды зерттеу тақырыбы бойынша статистикалық деректер мен практикалық материалдарды талдау;

3) дипломдық жұмыстың (жобаның немесе есептің)тақырыбы бойынша тұжырымдарды, заңдылықтарды, ұсынымдар мен ұсыныстарды тұжырымдау;

4) белгіленген талаптарға сәйкес дипломдық жұмысты (жобаны) немесе есепті ресімдеу.

4.25 Диплом алдындағы практика барлық мамандықтардың білім алушылары үшін бітіру курсында өткізіледі, олар жеке жоспарға сәйкес дипломдық жұмыс (жоба) үшін тапсырмаларды және есепті орындайды.

4.26 Дипломдық жұмысты (жобаны) немесе есепті дайындау және жазу үшін білім беру бағдарламасында диплом алдындағы практика көзделеді.

4.27 Диплом алдындағы практикаға басшылықты, әдетте, дипломдық жұмыстың (жобаның) ғылыми жетекшісі не мамандықтың (біліктіліктің) ерекшелігін және практика базаларының қызметін жақсы білетін тәжірибелі оқытушылар, өндірістік оқыту шеберлері жүзеге асырады.

4.28 Диплом алдындағы практиканың ұзақтығы мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына сәйкес мамандықтың күрделілігіне және көзделген біліктілік деңгейіне байланысты айқындалады.

4.29. Диплом алдындағы практиканың мазмұны дипломдық жұмыстың (жобаның) немесе есептің тақырыбымен айқындалады.

4.30 Диплом алдындағы практиканың қорытындылары диплом жұмысын (жобасын) немесе ЦӘК немесе басшының оқу-өндірістік жұмысы жөніндегі орынбасары ұйымдастыратын есепті алдын ала қорғауда шығарылады.